

INHOUDSOPGAVE

I.	ONDERZOEK NAAR HET GEBRUIK EN HET BEHEER VAN DE SCHIETSTANDEN BINNEN DE GEÏNTEGREERDE POLITIE	1
1.	OPDRACHT	1
2.	PROBLEEMSTELLING	1
3.	ONDERZOEKSVERRICHTINGEN	1
4.	ANALYSE	1
4.1.	Algemene context	1
4.2.	Vigerende regelgeving voor het gebruik en beheer van schietstanden door de politie	5
4.2.1.	De politie als exploitant en/of als gebruiker van een schietstand	5
4.2.2.	De aard van het gebruik van de schietstand: exclusief of gemengd	5
4.2.3.	De ligging van de schietstand	5
4.2.4.	Het opslaan van munitie	6
4.3.	De werkgroep van de federale en de lokale politie	6
4.4.	Kwantitatief onderzoek door het Vast Comité P	7
4.4.1.	Overzicht voor BELGIË	7
4.4.2.	Eigenaars van schietstanden	8
4.4.3.	De schietstanden beheerd door de federale politie	8
4.4.4.	De schietstanden van politiezones en het financieel aspect	9
4.4.5.	Het huren van schietstanden	9
4.4.6.	Geografische spreiding van schietstanden: detailbespreking per provincie	11
5.	CONCLUSIE(S)	14
6.	BIJLAGEN	14

I. ONDERZOEK NAAR HET GEBRUIK EN HET BEHEER VAN DE SCHIETSTANDEN BINNEN DE GEÏNTEGREERDE POLITIE

1. OPDRACHT

1. Starten van een onderzoek naar het gebruik en het beheer van de schietstanden binnen de geïntegreerde politie.

2. PROBLEEMSTELLING

2. Politieambtenaren dienen periodiek te trainen met de bewapening die hen is toevertrouwd. Tijdens de basisopleiding worden aspiranten opgeleid om met een vuurwapen te werken. Hiervoor maakt men gebruik van schietstanden die de politie al dan niet in eigen beheer heeft. Recent werden verschillende schietstanden definitief of tijdelijk gesloten. Verschillende schietstanden die de federale politie beheert blijken niet te voldoen aan de vigerende regelgeving. Als gevolg hiervan zouden de politieambtenaren onvoldoende met hun bewapening kunnen trainen. De media belichtten deze problematiek uitvoerig. In de Kamer van volksvertegenwoordigers werden hierover vragen gesteld.

3. De parlementaire begeleidingscommissie droeg het Vast Comité P op een toezichtsonderzoek te openen.

3. ONDERZOEKSVERRICHTINGEN

4. p.m.

4. ANALYSE

4.1. ALGEMENE CONTEXT

5. Uit de probleemstelling komt naar voor dat er een discrepantie zou zijn tussen enerzijds het aanbod aan infrastructuur om politieambtenaren toe te laten om voldoende opleiding en training te genieten in het gebruik van vuurwapens en anderzijds de vraag van de politie naar dergelijke infrastructuur.

6. De vraag en het aanbod kunnen uitgedrukt worden in de eenheid “tijd” of “uren”. De capaciteit van een schietstand betreft de tijd waarbinnen een bepaald aantal schutters een schietstand kan gebruiken. Dit is het aanbod aan infrastructuur om schutters te laten vuren. Deze capaciteit wordt beperkt door de grootte van de schietstand (aantal schutters die tegelijk kunnen schieten), de openingstijd van een schietstand (aantal uren per dag/week dat de schietstand kan worden gebruikt) en de technische installatie van de stand¹. Het is mogelijk om de capaciteit van de schietstanden uit te drukken in uren, wat het aanbod illustreert.

---

¹ Zo mogen in de schietstand van de Regie der gebouwen te LAKEN slechts 145 patronen per uur worden gevuld. Deze norm is gebaseerd op de technische installatie die de kruitdampen uit de stand moet verwijderen.

De vraag van de politie om politieambtenaren te laten trainen in schietstanden kan eveneens worden uitgedrukt in uren schietopleiding. Uit de bespreking hierna zal blijken dat dergelijke, louter mathematische benadering, door verschillende factoren gehypothekeerd wordt.

7. Rekening houdende met het aantal aspirant-politieambtenaren, waarvan de schietopleiding meer tijd in beslag neemt, en het huidige aantal operationele politieambtenaren, die nood hebben aan voortgezette opleiding om hun schietvaardigheid op peil te houden, kan men bij benadering de nood aan schietcapaciteit inschatten. Echter, het aantal operationele politieambtenaren fluctueert alsook de aantallen aspiranten die jaarlijks hun politieopleiding starten. Afhankelijk van de evolutie in de opleiding geweldbeheersing met vuurwapen en de politionele interventietactieken worden nieuwe opleidingen ontwikkeld. Dit impliceert een verhoogde vraag naar schietcapaciteit. Momenteel ruilen alle politieambtenaren van de federale politie hun dienstpistool “GP” in voor het pistool “SMITH & WESSON”. Vooraleer deze politieambtenaren de nieuwe pistolen mogen gebruiken, moeten zij hiervoor een specifieke opleiding krijgen. Ook dit impliceert de vraag naar een verhoogde schietcapaciteit. Wij merken ook op dat deze theoretische benadering, *i.c.* het verrekenen van de vraag en het aanbod in “tijd” of “uren”, geen rekening houdt met de problematiek van de organisatie van een efficiënte benutting van de aanwezige capaciteit. Door onvoorziene operationele omstandigheden worden geplande trainingen regelmatig afgelast, waarbij de gereserveerde capaciteit uiteindelijk niet benut wordt en evenmin ter beschikking wordt gesteld aan andere potentiële gebruikers. Ook andere redenen (bv. ziekte van de geplande politieambtenaar waardoor deze niet deelneemt aan een geplande training) hypothekeren het efficiënte gebruik van de beschikbare capaciteit van een schietstand.

8. Uit de parlementaire vragen kan men afleiden dat men ervan uitgaat dat het behalen van de minimale normen, die de ministeriële omzendbrief GPI 48² vooropstelt voor het organiseren van de opleiding geweldbeheersing, garandeert dat er een kwalitatieve opleiding geweldbeheersing aan politieambtenaren wordt aangeboden. Deze stelling is ons inziens precair omdat enerzijds opleiding moet worden aangeboden in functie van de individuele behoeften van de politieambtenaar (slechte schutters moeten meer oefenen). Anderzijds is de norm in deze omzendbrief een minimale norm. Overwegende het grote gevaar voor omstanders en de potentieel ernstige gevolgen voor de getroffen personen wanneer een politieambtenaar van zijn vuurwapen moet gebruik maken, en gegeven het feit dat de politieambtenaren af en toe hun vuurwapen moeten gebruiken, heeft de overheid er alle belang bij om te waken over een degelijke opleiding en training.

9. Na de brand in de schietstand van het complex GERUZET werden enkele schietstanden, in beheer van de federale politie, gesloten door de inspectiediensten van de federale overheidsdienst voor werkgelegenheid, arbeid en sociaal overleg (FOD WASO). Hierdoor werd het aanbod, geleverd door relatief grote schietstanden binnen de Brusselse agglomeratie, sterk verminderd.

10. De meeste politieambtenaren gebruiken enkel de individuele en collectieve wapens die vuren met patronen van het kaliber 9 mm. Sommige politieambtenaren, zoals deze die deel uitmaken van speciale eenheden, vuren eveneens met andere kalibers. Enkel in een beperkt aantal schietstanden is het gebruik van deze specifieke munitie mogelijk. Voor deze diensten is dit een beperking van het aanbod.

---

² Omzendbrief GPI 48 van 17 maart 2006 betreffende de opleiding en training in geweldbeheersing voor de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten, *B.S.* 14 april 2006.

11. Bovendien zijn speciale eenheden zoals CGSU en BBT georganiseerd om louter specifieke operaties van gespecialiseerde politiezorg uit te voeren. Ze trainen gedurende de tijd dat ze geen operatie uitvoeren. Dit impliceert dat deze diensten zeer moeilijk hun schietbeurten kunnen plannen omdat ze functioneren op basis van onvoorziene sollicitaties. Twee gevolgen stellen wij vast.

Enerzijds reserveren deze diensten capaciteit in schietstanden, maar kunnen ze amper garanderen dat de gereserveerde capaciteit optimaal wordt benut. Hiervan zijn de andere diensten de dupe.

Anderzijds hindert een systeem waarbij ze enkel gebruik kunnen maken van een schietstand na reservatie, hun noodzakelijk trainingspotentieel waarvan vuurwapengebruik een zeer belangrijk onderdeel is. De politieambtenaren in deze eenheden worden het meest geconfronteerd met situaties waarbij vuurwapengebruik voor de hand ligt.

Dit zijn organisatorische problemen, voor speciale eenheden in het bijzonder, waardoor het evenwicht tussen aanbod en vraag verstoord wordt.

12. Optimaal dienen politieambtenaren te trainen met de munitie waarmee ze hun dienst uitvoeren. Deze munitie van het type “hollow point” mag in verschillende schietstanden³ niet afgevuurd worden omdat dit de kogelopvang beschadigt. Dit legt, in voorkomend geval, een hypotheek op de kwaliteit van de training.

13. Een schietstand waar politieambtenaren trainen moet dusdanig ingericht zijn dat dynamisch vuur⁴ en het simuleren van politie-interventies mogelijk is. Dit impliceert de mogelijkheid van gekruist vuren, vuren met operationele dienstmunitie, aanpassing van de lichtomstandigheden, integreren van andere politiemiddelen in de training zoals dienstvoertuigen, ... De infrastructuur van een klassieke schietstand, waar in normale omstandigheden enkel aan sportschieten wordt gedaan, laat dit niet toe. De rails waarmee doelen voor sportschieten worden aangebracht zijn dikwijls niet afgeschermd waardoor dynamisch schieten niet zonder risico is. Dergelijke schietstanden zijn evenmin ingericht met installaties om doelen te besturen teneinde snel en accuraat reactievuren te oefenen. Meestal is het niet mogelijk om dienstvoertuigen in de schietstand te brengen voor operationele training. Ook hieruit blijkt hoe de inrichting van een schietstand, in voorkomend geval, het politieschieten onmogelijk maakt of de kwaliteit van de training hypothekeert.

14. De aankoop en het inrichten van een schietstand voor politietraining vergt een belangrijke investering. Indien de overheid in de toekomst overweegt om hierin te investeren, dan lijkt het ons aangewezen om met volgende aspecten rekening te houden. Ook buiten de geïntegreerde politie zijn er diensten van de openbare macht en het openbaar gezag die hun medewerkers moeten opleiden en trainen in het gebruik van vuurwapens. De behoefte van de overheid aan capaciteit van een schietstand is dan ook groter dan deze die door de geïntegreerde politie in kaart werd gebracht. Van sommige schietstanden van de FOD Defensie wordt nu reeds door de politie gebruik gemaakt. De respectievelijke diensten dragen hiervoor bij in de kosten. Het is echter relevant om alle infrastructuur in BELGIË die kan worden gebruikt als schietstand te inventariseren, ongeacht of deze vandaag door de politiediensten wordt gebruikt of wegens infrastructurele beperkingen niet kan worden gebruikt. Investeren in aanpassingswerken van

³ Het betreft de schietstanden waar het terugkaatsen van de kogel verhinderd wordt door lamellen in kunststof.

⁴ Met “dynamisch vuur” wordt bedoeld dat de schutters vrij in de schietstand rondlopen terwijl ze vuren op al dan niet bewegende doelen. “Politieschieten” is “dynamisch vuur” waarbij de schutters moeten reageren op een gevaarlijke situatie. De schutter draagt zijn vuurwapen in een holster en moet zijn wapen snel trekken en vuren op een doel waarop het silhouet van een persoon staat afgebeeld. Dit wijkt af van het traditionele sportschieten waarbij schutters op een vaste plaats, statisch, opgesteld staan en op een vast doel vuren. De schutters dragen hun wapen niet in een holster en vuren op olympische schijven.

bestaande infrastructuur is immers meestal minder duur dan het aankopen van nieuwe schietstanden. Is de exploitatie van schietstanden een (kern)taak voor de overheid? Vandaag huurt de politie soms private schietstanden. De meeste private schietstanden zijn echter niet aangepast om politieschiets te trainen⁵.

Sommige schietstanden zijn voorzien van een camerasysteem om de schutters te filmen. Voor de privé-exploitant is het verhuren van de schietstand aan de politie een opportuniteit. De meeste schietclubs openen enkel 's avonds en in het weekend. Tijdens de diensturen wordt deze infrastructuur niet gebruikt. Politietrainingen zijn er enkel mogelijk wanneer het politieschiets strikt gescheiden gebeurt van het sportschiets conform de vigerende regelgeving. Echter, de aanwezige camera's kunnen in voorkomend geval de politietraining filmen, wat een risico is voor het openbaar maken van politie-interventietechnieken.

De schietstanden worden geëxploiteerd door een bestuur, een rechtspersoon of een natuurlijk persoon⁶. Dikwijls is een private schietclub verbonden aan dergelijke schietstand. De politiediensten worden geacht de exploitanten van schietstanden en de sportschutters te controleren, conform de Wapenwet en andere regelgeving. De correcte controle op de exploitant en de eigenaars van vergunningsplichtige wapens dreigt in het gedrang te komen, zoals in onderzoeken van het Vast Comité P over het handhaven van de Wapenwet al werd belicht, wanneer de politie of individuele politieambtenaren een belang hebben bij de exploitatie van de schietstand of te nauw betrokken worden bij het beheer van schietclubs. Wij hebben momenteel geen kennis van private exploitanten die schietstanden exploiteren die exclusief door overheidsdiensten worden gebruikt. De FOD Defensie exploiteert vandaag verschillende schietstanden, waarvan er door de politie worden gebruikt. Overwegende dat de investeringskost hoog is, kan men ervan uitgaan dat een optimaal gebruik van de capaciteit aangewezen is. In welke mate wordt hierop toegezien?

Hierna volgen enkele voorbeelden:

- 1) De campus VESTA⁷ van de politieschool in de provincie ANTWERPEN beschikt over een moderne aangepaste schietstand voor politieschiets. Niet alle korpsen in de omgeving van de school maken hiervan gebruik. Op verschillende ogenblikken tijdens de werkuren wordt deze schietstand niet gebruikt;
- 2) In LEUVEN daarentegen loopt een interzonale samenwerking die het gebruik van de infrastructuur en de organisatie van de opleiding optimaal zou laten verlopen.

Een investering in infrastructuur voor een schietstand dient door de hoge kostprijs optimaal te worden gebaseerd op de behoefte van de doelgroep van potentiële gebruikers. Hierbij dient men in rekening te brengen dat de afstand die de doelgroep moet afleggen om zich naar de schietstand te begeven zich vertaalt in verplaatsingstijd en bijgevolg in personeelskost. Korpschefs zullen geneigd zijn om te kiezen voor een schietstand die misschien minder geschikt is voor politieschiets maar die in de onmiddellijke omgeving ligt van de gewone plaats van het werk. Vandaar dat verder in dit verslag, bij de bespreking van het kwantitatief onderzoek, de toestand per provincie wordt voorgesteld.

---

⁵ Zie *supra*, RN 13.

⁶ Zie *infra*, RN 30.

⁷ Deze schietstand wordt enkel ter illustratie aangehaald, mogelijks is dit eveneens het geval voor andere schietstanden.

4.2. VIGERENDE REGELGEVING VOOR HET GEBRUIK EN BEHEER VAN SCHIETSTANDEN DOOR DE POLITIE

4.2.1. De politie als exploitant en/of als gebruiker van een schietstand

15. Indien de politie een schietstand exploiteert, dan moet ze de regelgeving die op de exploitanten van toepassing is naleven. Deze regelgeving is afhankelijk van enerzijds de aard van de gebruikers en anderzijds de ligging van de schietstand. Deze aspecten worden onder de punten 4.2.2. en 4.2.3. hierna verder uitgewerkt.

16. Indien de politie een schietstand gebruikt om haar personeelsleden te trainen, dan moet ze het interne ordereglement⁸ van de betrokken schietstand naleven alsook de welzijnswet⁹.

17. Het lijkt ons opportuun dat de politie, alvorens een huurovereenkomst af te sluiten, nagaat of de exploitant van de betrokken schietstand de vigerende regelgeving respecteert. De Wapenwet¹⁰ duidt onder meer de politie aan als bevoegd zijnde voor de controle van de schietstanden.

4.2.2. De aard van het gebruik van de schietstand: exclusief of gemengd

18. Indien enkel de personeelsleden van de politie de schietstand gebruiken, dan is de exploitant niet onderworpen aan de Wapenwet¹¹ en het Koninklijk besluit tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden¹².

19. Indien anderen dan de ambtenaren van de diensten van het openbaar gezag of de openbare macht de schietstand gebruiken, dan is de exploitant wel onderworpen aan de Wapenwet en de hieruit voortvloeiende regelgeving. Bovendien mag de schietstand niet op hetzelfde tijdstip worden gebruikt door politiepersoneel dat traint in dienst en derden¹³.

4.2.3. De ligging van de schietstand

20. De regionale milieuwetgeving is van toepassing, afhankelijk van het gewest waar de schietstand is gevestigd. De exploitant moet hiermee rekening houden.

---

⁸ Dit is niet steeds contractueel vastgelegd. Het intern ordereglement bepaalt gebruiksregels zodat aan de voorschriften van toepasselijke regelgeving wordt voldaan door de gebruiker.

⁹ Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, *BS* 18 september 1996.

¹⁰ Art. 29 §1 1° Wapenwet.

¹¹ Art. 20 van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, *BS* 9 juni 2006, 29840.

¹² KB van 13 juli 2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden, *BS* 1 augustus 2000, 26353.

¹³ Art. 5 van het KB van 13 juli 2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden, *BS* 1 augustus 2000, 26353.

4.2.4. Het opslaan van munitie

21. De regionale milieuwetgeving is van toepassing, afhankelijk van het gewest waar de munitie is opgeslagen. De korpschef moet hiermee rekening houden voor het opslaan van de munitie van zijn korps.

22. Het opslaan van munitie is onderworpen aan de regelgeving over het opslaan van springstoffen. Indien de totale hoeveelheid kruit die vervat zit in de patronen de 10 kg¹⁴ niet overschrijdt, moet op basis van deze wetgeving geen vergunning worden aangevraagd¹⁵.

23. Deel 5 van de omzendbrief GPI 62¹⁶ regelt eveneens de opslagmodaliteiten voor de politie.

4.3. DE WERKGROEP VAN DE FEDERALE EN DE LOKALE POLITIE

24. Het technisch bureau van de federale politie / algemene directie van de ondersteuning en het beheer (DGS) / directie van de logistieke steun (DSL), vertegenwoordigers uit de lokale politie en een externe preventiedienst vormden een werkgroep. Deze werkgroep ontwikkelde een normenboek voor schietstanden die door de politie worden gebruikt. Dit is zowel van toepassing op de schietstanden die worden gehuurd als op deze die worden geëxploiteerd. Het normenboek is gebaseerd op de strengste normen uit de verschillende regelgeving van de regio's, waardoor het van toepassing is voor het volledige grondgebied van BELGIË.

25. De federale politie kan, door het verspreiden van dit normenboek, de lokale politie ondersteunen in deze materie.

26. De federale politie kan het normenboek gebruiken voor de evaluatie van bestaande schietstanden en de bouw van nieuwe schietstanden.

27. Deze werkgroep maakte een overzicht met per politiezone (op datum van 31 december 2010) het aantal schietstanden waarvan men eigenaar is en het aantal schietstanden die men huurt. Deze werkgroep onderzocht de mate van behoefte en aanbod van capaciteit van schietstanden, op basis van de schietstanden in beheer van de Regie der gebouwen – *i.c.* deze die de federale politie operationeel beheert – en de schietstanden die gehuurd worden. Men berekende, op basis van het aantal vuurlijnen per schietstand en een beschikbaarheid van 8 uren per dag aan 180 werkdagen per jaar, de operationele capaciteit van de schietstand, uitgedrukt in uren. Hierbij werd de capaciteit van de schietstanden die op dat ogenblik gesloten waren in rekening gebracht. Daartegenover plaatste men een berekening van de behoefte aan capaciteit door de lokale en de federale politie, berekend op basis van het aantal operationele medewerkers die elk gedurende vijf uren per jaar¹⁷ in een schietstand zouden moeten trainen. Beide berekeningen werden per provincie tegenover elkaar geplaatst en nadien opgeteld per regio, *i.c.* VLAANDEREN, WALLONIË en BRUSSEL. Hieruit blijkt dat

¹⁴ Doorgaans bevat een patroon voor een handvuurwapen ongeveer 0,5 g kruit. Voor een hagelpatroon is dit ongeveer 2 g, voor een geweerpatroon tussen 2 g en 5 g.

¹⁵ Art. 200 & 265 van het KB van 23 september 1958 houdende het algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen, *BS* 22 december 1958, 9075.

¹⁶ Omzendbrief GPI 62 van 14 februari 2008 betreffende de bewapening van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, *BS* 29 februari 2008, 12620.

¹⁷ Hierbij merken we op dat deze benadering niet overeenstemt met de minimale norm en evenmin een garantie biedt voor een kwalitatieve opleiding geweldbeheersing.

behalve in WAALS-BRABANT, LUXEMBURG, LIMBURG en WEST-VLAANDEREN er een structureel tekort is aan operationele capaciteit van schietstanden. Opgeteld per regio is er in elke regio een structureel tekort.

Niettegenstaande deze theoretische benadering, waarvan de beperkingen hiervoor werden besproken, is de grote verdienste van deze oefening dat ze, op basis van een onderschatte behoefte en zonder rekening te houden met organisatorische problemen, duidelijk maakt dat er een structureel tekort is aan beschikbare capaciteit van schietstanden voor politieschieten.

4.4. KWANTITATIEF ONDERZOEK DOOR HET VAST COMITÉ P

28. Dit onderzoek is gebaseerd op de antwoorden van de korpschefs van de lokale politie en de commissaris-generaal van de federale politie op de door ons toegestuurde vragenlijst¹⁸. De mate waarin de toegestuurde antwoorden correct en volledig zijn bepaalt de juistheid van de voorgestelde gegevens. De federale politie en 52 politiezones slaagden er niet in om tijdig, zijnde op uiterlijk 21 februari 2014, hun antwoorden toe te sturen, niettegenstaande ervoor werd geopteerd om een beperkte vragenlijst te laten invullen wegens de beperkte tijd die aan het onderzoek kon worden besteed. Desondanks werden hun antwoorden toch verwerkt in deze analyse. Tijdens de vatting en de analyse stelden we vast dat sommige respondenten onjuiste en onvolledige informatie aanreikten. Deze respondenten werden telefonisch gecontacteerd om bijkomende informatie te verschaffen of om alsnog hun antwoorden toe te sturen. Voor dit onderzoek werden de schietstanden die op hetzelfde adres zijn gelegen als één schietstand geteld. Overwegende de strikte termijn die bij aanvang van de onderzoeksopdracht werd opgelegd, konden de data niet worden getoetst aan andere bronnen of observaties.

4.4.1. Overzicht voor BELGIË

29. Op basis van de antwoorden op de vragenlijst konden 175 schietstanden worden geïnventariseerd. Daarvan zijn er 153 (87%) in gebruik. Sommige standen werden afgekeurd door de federale overheidsdienst voor werkgelegenheid, arbeid en sociaal overleg (FOD WASO) waardoor er geen politietraining mag plaatsvinden. Van deze 175 schietstanden zijn er 89 (51%) die het dynamisch vuren toelaten en dus geschikt zijn om politieambtenaren te laten oefenen in het gebruik van vuurwapens. Als de schutters niet dynamisch kunnen vuren in de schietstand, dan is politieschieten er niet mogelijk.

Tabel: aantal, al dan niet geopende en geschikte schietstanden, per provincie en voor de Brusselse agglomeratie

<u>Provincie</u>	<u>Aantal schietstanden</u>	<u>Aantal schietstanden in gebruik (open)</u>	<u>Aantal schietstanden die dynamisch vuren toelaten</u>
WEST-VLAANDEREN	13	8	7
OOST-VLAANDEREN	25	22	14
ANTWERPEN	27	25	11
LIMBURG	12	11	6

¹⁸ De vragenlijst is vervat als bijlage.

VLAAMS-BRABANT	9	7	7
BRUSSELSE AGGLOMERATIE	13	11	10
WAALS-BRABANT	3	3	2
HENEGOUWEN	35	29	13
NAMEN	11	11	6
LUIK	17	16	9
LUXEMBURG	10	10	4

Een volledig overzicht is als bijlage bij dit rapport gevoegd.

4.4.2. Eigenaars van schietstanden

30. We stelden vast dat schietstanden eigendom zijn van de overheid (51%) en private eigenaars (49%). Verschillende overheidsinstanties beschikken over schietstanden: steden of gemeenten (26%), het Belgische leger (5%), de Regie der gebouwen (8%), politiezones (6%), politiescholen (3%), twee intercommunales (1%), één autonoom gemeentebedrijf en één bouwmaatschappij. Aan sommige universiteiten is een schietstand verbonden. Ook de Nationale Bank van BELGIË beschikt over een schietstand.

4.4.3. De schietstanden beheerd door de federale politie

31. De federale politie beheert 14 schietstanden die eigendom zijn van de Regie der gebouwen. Dit beheer betreft de organisatie van het gebruik en het onderhoud maar stelt de federale politie niet in staat om prioriteiten te bepalen voor grote onderhoudswerken. Deze bevoegdheid blijft aan de Regie der gebouwen toegekend. Deze schietstanden worden exclusief gebruikt door overheidsdiensten. Deze 14 schietstanden zijn gespreid over het hele land: vier in de BRUSSELSE AGGLOMERATIE, twee in de provincies LUIK en WEST-VLAANDEREN¹⁹ en telkens één in de provincies LUXEMBURG, NAMEN, HENEGOUWEN, ANTWERPEN, LIMBURG, OOST-VLAANDEREN.

Daarnaast huurt de federale politie ook 24 andere schietstanden. Deze worden gehuurd bij zes lokale politiezones, 11 privéstanden, zes van het Belgische leger en één stand van een stad (OUDENAARDE).

32. In IEPER renoveerde de Regie der gebouwen in de site van de federale politie een gebouw en richtte dit in als trainingsruimte voor de opleiding geweldbeheersing. De schietstand die aldaar werd ondergebracht laat echter niet toe om met de klassieke operationele “hollow point”-munitie te vuren. Hier gebruikt men aangepaste munitie die verpulvert zodra de kogel in contact komt met de metalen kogelvanger. De investering en onderhoudskost voor dergelijke schietstand zou lager zijn. Deze schietstand laat echter niet toe om, zoals sommige andere schietstanden, te vuren met de operationele dienstmunitie, wat de kwaliteit van de training en het verbruiken van de operationele dienstmunitie na de vervaldatum niet ten goede komt.

¹⁹ De schietstand van ROESELARE zou weliswaar gesloten zijn.

33. Naar aanleiding van dit onderzoek meldde de politiezone van CHARLEROI dat de beloofde aanpassingswerken aan de schietstand van de Regie der gebouwen die aldaar is gevestigd nog steeds niet zijn uitgevoerd. Deze aanpassingswerken zouden echter noodzakelijk zijn om aan de milieuregelgeving te voldoen.

4.4.4. De schietstanden van politiezones en het financieel aspect

34. Volgende 12 politiezones beschikken over een eigen schietstand: LUIK, SEMOIS ET LESSE, BORAINÉ, CHARLEROI, CHÂTELET / AISEAU-PRESLES / FARCIENNES, BRUSSEL WEST, BRUSSEL ZUID, MECHELEN, AMOW, HALLE, AALST en OOSTENDE.

35. Het investeringsbedrag is afhankelijk van de vooropgestelde criteria, *i.c.* de uitrusting, het soort van kogelvanger, het aantal “schietbanen”, etc. Naast de inrichting van een schietstand dient ook voorzien te worden in het onderhoud van de stand, wat een aanzienlijke kost met zich meebrengt. Ook de onderhoudskost van een schietstand is variabel in functie van de soort kogelvanger, de installatie voor luchtverversing, de grootte van de schietstand, de intensiteit van het gebruik, ... Overwegende dat de prijs voor de inrichting en het onderhoud afhankelijk is van verschillende criteria en dat deze criteria door lokale besturen vrij kunnen worden ingevuld, heeft het ons inziens geen meerwaarde om al de toegestuurde prijzen verder te bespreken en te analyseren. Hiervoor zou een plaatsbezoek noodzakelijk zijn om de prijs van elke schietstand te kunnen toetsen aan de wijze waarop hij is ingericht.

Een voorbeeld van een politiezone die recent een schietstand in haar nieuw commissariaat inrichtte, is de politiezone AMOW (ASSE, MERCHTEM, OPWIJK en WEMMEL). Het aangekochte gebouw (aankoopprijs van € 1.380.000,00) liet toe om een schietstand in te richten. Deze schietstand voldoet om een behoorlijke politietraining te organiseren. De inrichting kostte ongeveer € 280.000,00 (zonder aankoopkost van het gebouw) om twee ruimten met respectievelijk vijf en vier schietbanen in te richten. Het jaarlijks onderhoud bedroeg er in 2013 € 5000,00. De politiezone vraagt € 110,00 per halve dag om deze stand te huren. In 2013 leverde dit een huuropbrengst van € 44.825,00 op. Hieruit menen we te kunnen afleiden dat op termijn de investerings- en onderhoudskost door de politiezone zal kunnen worden gerecupereerd alvorens de eerste grotere kosten zich aandienen. Alleszins bleek uit contact met de politiezone dat deze schietstand ook door andere politiezones, ruimer dan uit de directe omgeving, wordt gebruikt.

36. De politiezone RIHO (ROESELARE, IZEGEM en HOOGLEDE) overweegt om via een publiek-private samenwerking een schietstand ter beschikking te krijgen. De politiezone WESTKUST (DE PANNE, KOKSIJDE en NIEUWPOORT) hoopt om eind 2014 een nieuwe schietstand in gebruik te kunnen nemen. De politiezones ZAVENTEM, HAZODI (HASSELT, ZONHOVEN en DIEPENBEEK) hebben plannen om een schietstand aan te kopen. In de politiezone MARIEMONT (CHAPELLE-LEZ-HERLAIMONT, MANAGE, SENEFFE, MORLANWELZ) is een bouw in uitvoering. In de politiezone MONS-QUÉVY hoopt men in 2016 over een schietstand te beschikken. In de politiezone NIVELLES-GENAPPE hoopt men de bouw te kunnen afronden en in april 2015 een nieuwe schietstand in gebruik te kunnen nemen.

4.4.5. Het huren van schietstanden

37. Wanneer schietstanden eigendom zijn van een gemeente en deze standen dynamisch vuren toelaten, stellen we vast dat deze dikwijls aan lage prijzen of zelfs gratis ter beschikking

worden gesteld van de politiezones. Het beheer gebeurt dan ook dikwijls deels door deze politiezones.

38. De politiezones die niet over een schietstand beschikken maken gebruik van de schietstanden van partners, al dan niet tegen betaling. Meestal huurt men één of twee schietstanden.

39. Uit de antwoorden op de vragenlijst blijkt er een groot verschil te bestaan, zowel qua inrichting als qua huurprijs van schietstanden. De prijzen zijn van verschillende criteria afhankelijk. Wanneer de schietstand eigendom is van een overheidsinstantie, dan beheert de politie in sommige gevallen de schietstand en moet ze niet betalen voor het gebruik. Soms vraagt men een financiële tussenkomst vanuit de politiebegroting voor het onderhoud.

Andere keren wordt dezelfde schietstand ook uitgebaat door een particulier die instaat voor het dekken van bepaalde kosten. We stelden vast dat bepaalde politiezones samenwerken om de kost voor het gebruik van de schietstand te drukken. Ook de mate waarin de schietstand is ingericht en al dan niet voldoet aan hedendaagse verwachtingen om politietraining te geven, bepaalt de huurprijs. De huurprijs voor de schietstanden van het leger, € 1,46 per uur, is het voordeligste voor een politiedienst. Deze schietstanden, initieel ingericht voor militaire oefeningen, zijn in de meeste gevallen echter beperkt ingericht en voldoen niet altijd om kwalitatieve politietraining te organiseren. Sommige schietstanden zijn in open lucht, andere in overdekte maar niet verwarmde ruimten. Deze schietstanden zijn ingericht voor militaire oefeningen en beschikken niet over aangepast materiaal voor politietraining. Een politiezone meldde ons dat ze zelf materiaal aankocht (bewegende doelen) en dit tijdens haar oefeningen gebruikt. Dergelijk materiaal is meestal standaard voorzien in de modernste politieschietstanden.

De duurste huurprijs voor een schietstand is deze van de politieschool te ANTWERPEN met een huurprijs van € 125,00 per uur. Deze is dan ook zeer goed uitgerust, waarschijnlijk één van de best uitgeruste in BELGIË. We vernamen echter dat onder meer door de hoge huurprijs, sommige politiezones ervoor opteren om een andere, minder geschikte schietstand te gebruiken. Ook de afstand van de politiezone tot aan de schietstand is een reden om niet naar een beter uitgeruste schietstand te gaan schieten. De tijd dat medewerkers spenderen aan verplaatsingen wenst de leiding meestal tot een minimum te beperken.

40. Een politiezone in de provincie ANTWERPEN zou in de toekomst in een schietstand in NEDERLAND gaan trainen. Ze onderhandelde hierover met de Nederlandse politieacademie. De mate waarin dit juridisch sluitend is werd niet onderzocht.

41. In de zones in en rond LEUVEN is er een samenwerking tussen verschillende politiezones om optimaal de schietstand van INTERLEUVEN te benutten. Op deze wijze rendeert de investering in aangepast materiaal waarbij een maximaal aantal politieambtenaren in goede omstandigheden kan trainen. Meer onderzoek is nodig om dit project in detail te bespreken.

42. In de regio TURNHOUT werken verschillende politiezones samen om een schietstand te gebruiken die eigendom is van een intercommunale. Ook hier streeft men naar het optimaliseren van de opleiding geweldbeheersing. Meer onderzoek is nodig om dit project in detail te bespreken.

43. In enkele gevallen werd ons gemeld dat de schietstand door de FOD WASO werd afgekeurd voor het inrichten van politietraining. De activiteiten van privéclubs zouden op diezelfde locaties wel blijven plaatsvinden.

4.4.6. Geografische spreiding van schietstanden: detailbespreking per provincie

- *WAALS-BRABANT*

44. In de provincie WAALS-BRABANT bevinden zich drie schietstanden, alle in gebruik, waarvan er twee geschikt zijn om schutters op een dynamische wijze te laten vuren. Deze drie schietstanden zijn private eigendom. De twee schietstanden die dynamisch vuur toelaten worden door de lokale politie, andere overheidsdiensten en privéclubs gebruikt. Voor één schietstand bedraagt de huurprijs €58,00 per uur.

- *LUIK*

45. In de provincie LUIK bevinden zich 17 schietstanden waarvan er 16 in gebruik zijn. Een werd gesloten als gevolg van een faillissement. In negen schietstanden zou het mogelijk zijn om schutters op dynamische wijze te laten vuren. De Regie der gebouwen beschikt er over twee schietstanden. De politiezone LUIK heeft haar eigen schietstand. Steden en gemeenten bezitten er drie schietstanden. De resterende tien schietstanden zijn privébezit. In acht schietstanden schieten zowel politiediensten als particulieren. In vier schietstanden oefenen enkel politiediensten. De overige vier schietstanden worden uitsluitend door particulieren gebruikt. De huurprijs die de politiediensten betalen varieert in deze provincie van € 15,00 tot € 61,00 per uur. De politiezone LUIK investeerde in een schietstand, waar ook andere politiediensten gebruik van maken. De investeringskost bedroeg afgerond € 4.123.000,00 met een jaarlijkse onderhoudskost die in 2013 ongeveer € 44.600,00 bedroeg. Sommige politiezones maken gebruik van de schietstand van de gemeente en betalen hiervoor enkel de jaarlijkse onderhoudskost.

- *LUXEMBURG*

46. In de provincie LUXEMBURG bevinden zich 10 schietstanden, alle in gebruik. In vier schietstanden is het mogelijk om schutters dynamisch te laten vuren. De Regie der gebouwen beschikt er over één schietstand. Het leger beschikt er over drie schietstanden die ook door de politie worden gebruikt. Enkel de politiezone SEMOIS ET LESSE beschikt over haar eigen schietstand. Ze investeerde in een inrichtingskost van € 10.000,00. Slechts één schietstand is eigendom van een gemeente, de overige vier schietstanden behoren aan particulieren toe. Drie schietstanden worden exclusief door de politie gebruikt, vier schietstanden hebben een gemengd gebruik en drie schietstanden worden exclusief door particulieren gebruikt. Gebruik maken van de schietstanden van het leger is er voor de politie het goedkoopste: slechts € 1,46 per uur dient men te betalen. De hoogste huurprijs die in deze provincie wordt betaald, bedraagt slechts € 4,00 per uur.

- *NAMEN*

47. In de provincie NAMEN zijn er 11 schietstanden, alle in gebruik, waarvan er zes politietraining zouden toelaten. Slechts vier schietstanden zijn er in handen van particulieren, drie gemeenten beschikken er over één schietstand. De Regie der gebouwen en de politie school beschikken er elk over één schietstand. Het leger beschikt er over twee schietstanden. In drie schietstanden komen zowel particulieren als politieambtenaren schieten, vijf schietstanden worden exclusief door de politie gebruikt. Ook hier is het voor de politiediensten voordelig om in de schietstanden van het leger te oefenen. De huurprijs bedraagt er € 1,46 per uur. In deze

provincie wordt maximum € 12,10 per uur betaald. De twee gemeenten die hun schietstand ter beschikking stellen van de politie vragen geen huur. In één geval betaalt de politie wel het onderhoud van de schietstand.

- *HENEGOUWEN*

48. In de provincie HENEGOUWEN zijn maar liefst 35 schietstanden gevestigd, waarvan er zes niet in gebruik zijn wegens werkzaamheden, het niet voldoen aan regelgeving of het tijdelijk karakter van de activiteiten. In dertien schietstanden kunnen politieambtenaren trainen. Er zijn 23 schietstanden in privébezit, zeven behoren toe aan steden of gemeenten, telkens één schietstand is eigendom van het leger, van de politieschool en van de Regie der gebouwen. De overige twee schietstanden zijn in handen van politiezones. In acht van de 35 schietstanden wordt zowel door politiediensten als door particulieren geschoten. Slechts vijf schietstanden dienen exclusief voor politiediensten en 17 schietstanden dienen exclusief voor particulier gebruik. Ook in de provincie HENEGOUWEN is het voor de politiediensten die een schietstand huren voordelig om dit bij het leger te doen. Daar wordt een huurprijs van € 1,46 per uur aangerekend. De hoogste huurprijs bedroeg in deze provincie € 53,00 per uur. Een politiezone richtte haar schietstand in voor ongeveer € 506.000,00. De jaarlijkse onderhoudskost bedroeg in 2013 € 10.650,00. Men betaalt er € 25,00 per uur om deze schietstand te mogen gebruiken. In 2014 zal een politiezone een eigen schietstand openen. De investeringskost bedroeg € 3.300.000,00 voor de aankoop en € 450.000,00 voor de inrichting. Men zal er € 37,50 per uur vragen als huurprijs. Steden en gemeenten die er hun schietstand ter beschikking stellen van de politie doen dit zonder huurgeld te vragen, in sommige gevallen vragen ze wel de onderhoudskost te vergoeden.

- *DE BRUSSELSE AGGLOMERATIE*

49. In de BRUSSELSE AGGLOMERATIE zijn 11 van de 13 schietstanden in gebruik. Een schietstand van de Regie der gebouwen zal pas in 2014 in gebruik kunnen worden genomen. De helft van een andere schietstand van de Regie der gebouwen zal eveneens pas in 2014 in gebruik worden genomen na de herstellingswerken als gevolg van een brand. Minstens 10 van de 13 schietstanden zijn geschikt om politieambtenaren te laten oefenen. Twee schietstanden zijn privébezit, waarvan er één aan de Nationale Bank van BELGIË toebehoort. De Regie der gebouwen beschikt er over vier schietstanden, vijf schietstanden behoren toe aan steden en gemeenten. Twee politiezones beschikken er over hun eigen schietstand. In zeven schietstanden wordt exclusief door politieambtenaren geschoten, in drie standen dan weer enkel door particulieren en in drie standen door zowel politieambtenaren als particulieren. De huurprijs varieert tussen € 20,24 en € 65,00 per uur.

- *ANTWERPEN*

50. In ANTWERPEN zijn 25 van de 27 schietstanden in gebruik. In afwachting van een milieuvergunning of het voltooiën van de opbouw zijn de andere twee schietstanden gesloten. In 11 schietstanden kunnen politieambtenaren dynamisch trainen. Van deze schietstanden zijn er 15 in privébezit waarvan er één aan de universiteit van ANTWERPEN toebehoort. De stad ANTWERPEN (VESPA) beschikt over vijf schietstanden op haar grondgebied. In RANST is de schietstand van de provinciale politieschool gevestigd, waarschijnlijk één van de best uitgeruste schietstanden van het land. Het huren van deze schietstand is dan ook het duurste: € 125,00 per uur. De andere schietstanden zijn eigendom van een gemeente, het leger, een politiezone en een intercommunale. Een zone voorziet in de toekomst in een politieacademie in

NEDERLAND te trainen. Wij onderzochten niet of dit juridisch sluitend is. Enkele zones werken samen en maken gebruik van de schietstand van een intercommunale. In zeven gevallen wordt de schietstand exclusief door de politie gebruikt, in 13 gevallen exclusief door particulieren en in zeven gevallen door beiden. De politiezone die investeerde in een eigen schietstand betaalde ongeveer € 227.000,00 voor de inrichting van de schietstand alsook een jaarlijkse onderhoudskost die in 2013 ongeveer € 12.700 bedroeg. De politiediensten die hun schietstanden huren schieten het goedkoopst aan € 1,46 per uur en het duurst aan € 125,00 per uur. In beide gevallen zijn de verhuurders publieke instellingen, *i.c.* het leger en de provincie.

- *LIMBURG*

51. In LIMBURG zijn 12 schietstanden gevestigd, waarvan 11 in gebruik zijn. Slechts zes zijn dienstig voor politieschieten. Zeven schietstanden zijn privé, twee zijn er eigendom van een stad, één van het leger en één van de politieschool. Vijf schietstanden worden exclusief gebruikt door particulieren, twee exclusief door de politie. Vier schietstanden worden door beide groepen gebruikt. Het voordeligste is het ook hier om bij het leger te schieten aan € 1,46 per uur en het duurst in de politieschool aan € 60,00 per uur.

- *VLAAMS-BRABANT*

52. Van de negen schietstanden die in VLAAMS-BRABANT geïnventariseerd werden, kan in zeven ervan politietraining worden georganiseerd. Twee zijn er niet in gebruik, waarvan één wel in gebruik is voor particulieren maar niet meer mag worden gebruikt voor de politie. Een schietstand is eigendom van het leger, één van een politiezone, twee zijn privébezit en vier zijn er in het bezit van steden. In KESSEL-LO is INTERLEUVEN gevestigd, alwaar verschillende politiezones samenwerken om van deze schietstand gebruik te maken. Een politiezone investeerde en maakte een schietstand in haar commissariaat. De inrichting kostte ongeveer € 280.000,00 (zonder aankoopkost van het gebouw) en het jaarlijks onderhoud bedroeg in 2013 € 5000,00. Men vraagt er € 28,00 per uur om deze stand te huren. De duurste schietstand is deze van INTERLEUVEN aan € 80,00 per uur. Het goedkoopst is ook hier de huurprijs van het leger aan € 1,46 per uur.

- *OOST-VLAANDEREN*

53. In OOST-VLAANDEREN laten slechts 14 van de 25 aanwezige schietstanden politietraining toe. Van deze schietstanden zijn er 22 in gebruik. Een ervan werd afgekeurd voor politietraining. De steden en gemeenten bezitten tien schietstanden waarvan er één werd ondergebracht in een autonoom gemeentebedrijf. Twaalf schietstanden zijn in privébezit, en telkens één schietstand is eigendom van een politiezone, van de Regie der gebouwen en van de politieschool. In tien schietstanden schieten zowel politieambtenaren als particulieren, in vijf schietstanden exclusief politieambtenaren en in tien standen exclusief particulieren. De huurprijs varieert van ongeveer € 7,00 tot € 70,00 per uur.

- *WEST-VLAANDEREN*

54. In WEST-VLAANDEREN zijn er slechts 13 schietstanden, waarvan acht in gebruik inclusief één nieuwbouwproject. Minstens zeven standen zouden politietraining toelaten. Vier schietstanden zijn privébezit van particulieren, vijf zijn bezit van steden of gemeenten. De Regie der gebouwen heeft één schietstand in deze provincie alsook de VEURNSE BOUWMAATSCHAPPIJ. Een schietstand is eigendom van een politiezone en ook de

politieschool bezit er een schietstand. In zes schietstanden komen zowel particulieren als politieambtenaren schieten, in drie standen komt exclusief politie, in vier standen komen exclusief particulieren. De huurprijs varieert van €7,00 tot €70,00 per uur.

5. CONCLUSIE(S)

55. Op basis van de informatie, ingewonnen bij de lokale en de federale politie, geven wij een beeld van de aanwezigheid en het gebruik van schietstanden door de geïntegreerde politie.

6. BIJLAGEN

- 56.** 1) Gedetailleerde lijst van alle schietstanden
2) Verklarende lijst van de betrokken politiezones